

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ పంచషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచషష్ఠితమః సర్గః ॥

విశ్వామిత్రస్యోగ్రం తపస్తస్య బ్రాహ్మణత్వలాభస్తం మునివరం ప్రశస్య
తేన విసృష్టస్య రాజ్ఞో జనకస్య రాజభవనం ప్రతి గమనం

అథ హైమవతీం రామ దిశం త్యక్త్వా మహామునిః |

పూర్వాం దిశమనుప్రాప్య తపస్తేపే సుదారుణం || 1.65.1 ||

మౌనం వర్షసహస్రస్య కృత్వా వ్రతమనుత్తమం |

చకారాప్రతిమం రామ తపః పరమదుష్కరం || 1.65.2 ||

పూర్ణే వర్షసహస్రే తు కాష్ఠభూతం మహామునిః |

విఘ్నేర్బహుభిరాధూతం క్రోధో నాంతరమావిశత్ || 1.65.3 ||

స కృత్వా నిశ్చయం రామ తప ఆతిష్ఠతావ్యయం |

తస్య వర్షసహస్రస్య వ్రతే పూర్ణే మహావ్రతః || 1.65.4 ||

భోక్తూమారబ్ధవానన్నం తస్మిన్ కాలే రఘూత్తమ |

ఇంద్రో ద్విజాతిర్భూత్వా తం సిద్ధమన్నమయాచత || 1.65.5 ||

తస్మై దత్త్వా తదా సిద్ధం సర్వం విప్రాయ నిశ్చితః |

నిశేషితేఽన్నే భగవానభుక్త్వైవ మహాతపాః || 1.65.6 ||

న కించిదవదద్ విప్రం మౌనవ్రతముపాస్థితః |

తథైవాసీత్ పునర్మౌనమనుచ్ఛ్వాసం చకార హ || 1.65.7 ||

అథ వర్షసహస్రం చ నోచ్ఛ్వసన్ మునిపుంగవః |
తస్యానుచ్ఛ్వసమానస్య మూర్ధ్ని ధూమో వ్యజాయత || 1.65.8 ||

త్రైలోక్యం యేన సంభ్రాంతమాతాపితమివాభవత్ |
తతో దేవర్షిగంధర్వాః పన్నగోరగరాక్షసాః || 1.65.9 ||

మోహితాస్తపసా తస్య తేజసా మందరశృయః |
కశ్మలోపహతాః సర్వే పితామహమథాబ్రువన్ || 1.65.10 ||

బహుభిః కారణైర్దేవ విశ్వామిత్రో మహామునిః |
లోభితః క్రోధితశ్చైవ తపసా చాభివర్ధతే || 1.65.11 ||

నహ్యస్య వృజినం కించిద్ దృశ్యతే సూక్ష్మమప్యత |
న దీయతే యది త్వస్య మనసా యదభీప్సితం || 1.65.12 ||

వినాశయతి త్రైలోక్యం తపసా సచరాచరం |
వ్యాకులాశ్చ దిశః సర్వా న చ కించిత్ ప్రకాశతే || 1.65.13 ||

సాగరాః క్షుభితాః సర్వే విశీర్యంతే చ పర్వతాః |
ప్రకంపతే చ వసుధా వాయుర్వాతీహ సంకులః || 1.65.14 ||

బ్రహ్మన్ న ప్రతిజానీమో నాస్తికో జాయతే జనః |
సమూఢమివ త్రైలోక్యం సంప్రక్షుభితమానసం || 1.65.15 ||

భాస్కరో నిష్ఠుభశ్చైవ మహర్షేస్తస్య తేజసా |
బుద్ధిం న కురుతే యావన్నాశే దేవ మహామునిః || 1.65.16 ||

తావత్ ప్రసాదో భగవన్నగ్నిరూపో మహాద్యుతిః |
కాలాగ్నినా యథా పూర్వం త్రైలోక్యం దహ్యతేఽఖిలం || 1.65.17 ||

దేవరాజ్యం చికిర్షేత దీయతామస్య యన్మనః |
తతః సురగణాః సర్వే పితామహపురోగమాః || 1.65.18 ||

విశ్వామిత్రం మహాత్మానం వాక్యం మధురమబ్రువన్ |
బ్రహ్మార్షే స్వాగతం తేఽస్తు తపసా స్మ సుతోషితాః || 1.65.19 ||

బ్రాహ్మణ్యం తపసోగ్రేణ ప్రాప్తవానసి కౌశిక |
దీర్ఘమాయుశ్చ తే బ్రహ్మన్ దదామి సమరుద్ధణః || 1.65.20 ||

స్వస్తి ప్రాప్నుహి భద్రం తే గచ్ఛ సౌమ్య యథాసుఖం |
పితామహవచః శ్రుత్వా సర్వేషాం త్రిదివౌకసాం || 1.65.21 ||

కృత్వా ప్రణామం ముదితో వ్యాజహార మహామునిః |
బ్రాహ్మణ్యం యది మే ప్రాప్తం దీర్ఘమాయుస్తథైవ చ || 1.65.22 ||

ఓంకారోఽథ వషట్కారో వేదాశ్చ వరయంతు మాం |
క్షత్రవేదవిదాం శ్రేష్ఠో బ్రహ్మవేదవిదామపి || 1.65.23 ||

బ్రహ్మపుత్రో వసిష్ఠో మామేవం వదతు దేవతాః |
యద్యేవం పరమః కామః కృతో యాంతు సురర్షభాః || 1.65.24 ||

తతః ప్రసాదితో దేవైర్వసిష్ఠో జపతాం వరః |
సఖ్యం చకార బ్రహ్మార్షిరేవమస్త్వితి చాబ్రవీత్ || 1.65.25 ||

బ్రహ్మర్షిస్త్యం న సందేహః సర్వం సంపద్యతే తవ |
ఇత్యుక్త్వా దేవతాశ్చాపి సర్వా జగ్ముర్యథాగతం || 1.65.26 ||

విశ్వామిత్రోఽపి ధర్మాత్మా లభ్యా బ్రాహ్మణ్యముత్తమం |
పూజయామాస బ్రహ్మార్షిం వసిష్ఠం జపతాం వరం || 1.65.27 ||

కృతకామో మహీం సర్వాం చచార తపసి స్థితః |
ఏవం త్వనేన బ్రాహ్మణ్యం ప్రాప్తం రామ మహాత్మనా || 1.65.28 ||

ఏష రామ మునిశ్రేష్ఠ ఏష విగ్రహవాంస్తపః |
ఏష ధర్మః పరో నిత్యం వీర్యస్యైష పరాయణం || 1.65.29 ||

ఏవముక్త్వా మహాతేజా విరరామ ద్విజోత్తమః |
శతానందవచః శ్రుత్వా రామలక్ష్మణసన్నిధౌ || 1.65.30 ||

జనకః ప్రాంజలిర్వాక్యమువాచ కుశికాత్మజం |
ధన్యోఽస్మ్యనుగృహీతోఽస్మి యస్య మే మునిపుంగవ || 1.65.31 ||

యజ్ఞం కాకుత్స్థసహితః ప్రాప్తవానసి కౌశిక |
పావితోఽహం త్వయా బ్రహ్మన్ దర్శనేన మహామునే || 1.65.32 ||

గుణా బహువిధాః ప్రాప్తాస్తవ సందర్శనాన్మయా |
విస్తరేణ చ వై బ్రహ్మన్ కీర్త్యమానం మహాత్తపః || 1.65.33 ||

శ్రుతం మయా మహాతేజో రామేణ చ మహాత్మనా |
సదస్యైః ప్రాప్య చ సదః శ్రుతాస్తే బహవో గుణాః || 1.65.34 ||

అప్రమేయం తపస్తభ్యమప్రమేయం చ తే బలం |
అప్రమేయా గుణాశ్చైవ నిత్యం తే కుశికాత్మజ || 1.65.35 ||

తృప్తిరాశ్చర్యభూతానాం కథానాం నాస్తి మే విభో |
కర్మకాలో మునిశ్రేష్ఠ లంబతే రవిమండలం || 1.65.36 ||

శ్వః ప్రభాతే మహాతేజో ద్రష్టుమర్హసి మాం పునః |
స్వాగతం జపతాం శ్రేష్ఠ మామనుజ్ఞాతుమర్హసి || 1.65.37 ||

ఏవముక్తో మునివరః ప్రశస్య పురుషర్షభం |
విససర్ణాశు జనకం ప్రీతం ప్రీతమనాస్తదా || 1.65.38 ||

ఏవముక్త్వా మునిశ్రేష్ఠం వైదేహో మిథిలాధిపః |
ప్రదక్షిణం చకారాశు సోపాధ్యాయః సబాంధవః || 1.65.39 ||

విశ్వామిత్రోఽపి ధర్మాత్మా సహరామః సలక్ష్మణః |
స్వవాసమభిచక్రామ పూజ్యమానో మహాత్మభిః || 1.65.40 ||

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే పంచషష్ఠితమః సర్గః ॥